

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym Odwoławczym, w składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Olejnik

Protokolant : protokolant sądowy Patrycja Makuch

Przy udziale przedstawiciela Państwowej Inspekcji Pracy w Poznaniu Andrzeja Pawłowskiego

rozpoznawał sprawę **M. S.**

obwinionego o wykroczenie z art. 282 § 1 pkt. 1 kp.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 października 2016r. w sprawie o sygnaturze VI W 894/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż obwinionego M. S. uniewinnia od popełnienia zarzucanego mu czynu;

II. kosztami postępowania za obie instancje obciąża Skarb Państwa.

Sławomir Olejnik

UZASADNIENIE

M. S. został obwiniony o to, że wbrew obowiązkowi w Fundacji (...) z siedzibą w L. Al. (...) II 3/11 w okresie od 11.04.2016r. do 28.04.2016r. nie wypłacił odprawy pieniężnej z tytułu rozwiązania stosunku pracy w ramach zwolnień grupowych z przyczyn niedotyczących pracowników w odniesieniu do: I. S., E. P., N. Ś., I. Ż., A. C., K. F., M. M., J. O., N. P., P. S., tj. o wykroczenie z art. 282 § 1 pkt 1 kp w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13.03.2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2015r. poz. 192 ze zm. z 2015 Dz. U. poz. 1268).

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu obwinionego M. S. uznano za winnego popełnienia w sposób opisany wyżej wykroczenia z art. 282 § 1 pkt 1 kp w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13.03.2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2015r. poz. 192 ze zm. z 2015 Dz. U. poz. 1268) i za to na podstawie art. 282 § 1 pkt 1 kp w zw. z art. 39 § 1 kw odstąpiono od wymierzenia kary.

Na podstawie art. 118 § 1 i 4 kpw oraz art. 617 kp i art. 5 ustawy z dnia 23.06.1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. nr 27, poz. 152) zasądzono od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 zł i opłatę 30 zł.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez obrońcę obwinionego, który wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obwinionego okazała się konieczna, doprowadziła bowiem do korekty zaskarżonego wyroku aczkolwiek ze względów innych, niż te podnoszone przez obwinionego.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji nie przeprowadził należyte postępowania w przedmiotowej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego zwłaszcza dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna działania obwinionego nie przystawał do dokonanych ustaleń faktycznych.

Mianowicie zdaniem Sądu II instancji na gruncie niniejszej sprawy nie sposób jest przypisać nie można obwinionemu M. S. winy umyślnej, a nawet nieumyślnej ja to poczynił Sąd Rejonowy, jednakże odnosząc się do kwestii winy dość ogólnie.

Powyższe stanowisko Sądu Okręgowego wywodzi się z ustalonego stanowiska doktryny, a także judykatury polskiej.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż zgodnie z treścią art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu.

Z kolei wedle treści art. 5 kw wykroczenie można popełnić zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie, chyba że ustawa przewiduje odpowiedzialność tylko za wykroczenie umyślne.

Przede wszystkim należy wskazać, kierując się treścią przytoczonych wyżej przepisów, iż Kodeks wykroczeń wprowadza jednoznacznie zasadę odpowiedzialności tylko za czyn zawiniony (Uzasadnienie rządowego projektu Kodeksu karnego, s. 118).

Nadto jak wskazuje się w Komentarzu do art. 1 i 5 kw [w:] M. B., W. R., Kodeks wykroczeń, Komentarz, wydanie 7, W. 2016 L.) „w ten sposób przepis ten wyraża trzy podstawowe zasady prawa karnego, tj.: nullum crimen sine lege poenali, nullum crimen sine periculo sociali i nullum crimen sine culpa, które obok doniosłości teoretycznej wywierają określone skutki w praktyce, tj. brak jakiegokolwiek elementu – czy to materialnego, formalnego, czy winy, powoduje wyłączenie odpowiedzialności.

Wina musi być samodzielnie ustalonym w postępowaniu elementem czy to przestępstwa, czy to wykroczenia. Wprowadzenie zasady winy rzutuje na rozwiązanie wielu kwestii w części ogólnej i w szczególnej KW (tak Uzasadnienie rządowego projektu Kodeksu karnego, s. 118–119).

W uzasadnieniu projektowanych zmian w prawie o wykroczeniach wskazano, że likwiduje się pojęcie "wina umyślna" i "nieumyślna", wprowadzając w to miejsce "umyślność" i "nieumyślność wykroczenia". [...] Z nieumyślnością na gruncie nowego ustawodawstwa mamy do czynienia, gdy przy braku zamiaru popełnienia czynu zabronionego popełniono go na skutek niezachowania ostrożności oraz przewidywania możliwości jego popełnienia lub możliwości takiego przewidywania. Charakterystyczne odróżnienie lekkomyślności od niedbalstwa zostało w nowym rozwiązaniu pominięte, gdyż, jak to podkreślono w uzasadnieniu, pojęcia te zawierają mieszaną strukturę zacierającą różnicę między winą a stroną podmiotową czynu zabronionego. Dla przyjęcia nieumyślności, jako strony podmiotowej czynu zabronionego, nie ma znaczenia, czy sprawca działał lekkomyślnie czy niedbale, bowiem w praktyce nie przywiązuje się istotnej wagi do precyzyjnego odróżnienia tych form (Uzasadnienie rządowego projektu Kodeksu karnego, s. 120–121).

Dla stwierdzenia nieumyślności wymagane jest ustalenie, że czyn sprawcy został popełniony na skutek niezachowania reguł ostrożności, a więc można przypisać sprawcy określony skutek tylko wtedy, gdy naruszył on reguły postępowania, które miały chronić właśnie przed spowodowaniem określonego skutku. Ustawodawca dopuszcza taką możliwość, w której nie nastąpi przypisanie sprawcy określonego skutku, chociaż można wskazać naruszenie przez niego reguł ostrożności. Przypisanie czynu zabronionego jest możliwe tylko wtedy, gdy sprawca możliwość popełnienia tego czynu przewidywał lub przynajmniej mógł ją przewidzieć (Uzasadnienie rządowego projektu Kodeksu karnego, s. 121).”

W tym miejscu należy także zwrócić uwagę na stanowisko orzecznictwa, podzielane przez Sąd Okręgowy, zgodnie z którym przypisywanie obwinionemu winy w czasie czynu w rozumieniu art. 1 § 2 KW jest dopuszczalne, jeżeli stopień jej prawdopodobieństwa jest aż tak wysoki, że wariant przeciwny, a więc ustalenie braku winy skutkujące uniewinnieniem, pozostaje z punktu widzenia przeciętnie roztropnego człowieka praktycznie wykluczony (wyr. SN z 6.12.2012 r., V KK 375/12, Legalis numer 549595).

W tym samym judykacie wskazuje się również, iż wyrok uniewinniający należy wydać zarówno wtedy, gdy została przekonująco udowodniona niewinność obwinionego, jak i wówczas, gdy nie zdołano udowodnić obwinionemu winy w zakresie zarzucanego mu czynu.

W niniejszej sprawie zgromadzone dowody, nawet ocenione zgodnie z sugestią oskarżyciela, nie tyle nakazywały powątpiewać w winę M. S., co wręcz nie dawały podstaw, aby uznać go za winnego.

Co więcej, jak wskazał nawet Sąd Rejonowy, obwiniony nie chciał popełnić wykroczenia – o czym świadczy zasięgnięcie opinii prawnika czy próba kontaktu z inspektorem pracy, który nie widział przeszkód do podjęcia opisywanych działań przez M. S..

Ponadto jak wynika z analizy akt sprawy obwiniony poczynił wszelkie możliwe starania w celu upewnienia się, czy może rozwiązać umowę z zatrudnionymi pracownikami, a więc dochował wszelkich reguł ostrożności.

Ujmując rzecz precyzyjnie: żaden z dowodów osobowych i nieosobowych nie pozwalał przyjąć, że obwinionemu należało przyjąć sprawstwo zarzucanego mu wykroczenia, brak było bowiem okoliczności uprawniających do przypisania obwinionemu winy.

Stwierdzone powyżej nieprawidłowości, w szczególności błędna ocena prawna działań obwinionego, skutkować muszą zatem zmianą zaskarżonego wyroku i uwolnieniem obwinionego od odpowiedzialności za popełnienie wykroczenia art. 282 § 1 pkt 1 kp w zw. z art. 8 ustawy z dnia 13.03.2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2015r. poz. 192 ze zm. z 2015 Dz. U. poz. 1268).

Bezprzedmiotowym jest wobec tego szczegółowe rozważanie pozostałych wskazanych w apelacji argumentów skarżącego.

Tym samym zaskarżony wyrok zmieniono i uniewinniono M. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu, a na podstawie art. 118 § 2 kpsw kosztami postępowania w całości obciążono Skarb Państwa.

SSO Sławomir Olejnik